

Informácia o aktuálnom stave a procese plnenia základných podmienok za rok 2023

Základné podmienky (*enabling conditions*) sú jedným z kľúčových prvkov politiky súdržnosti 2021 - 2027 a sú nevyhnutným predpokladom využívania podpory Európskej únie poskytovanej prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu a Európskeho sociálneho fondu +.

Základné podmienky predstavujú **súbor legislatívnych, strategických a koncepčných podmieneností**, ktoré musia byť zabezpečené a uplatňované počas celého programového obdobia 2021 – 2027, aby bolo možné uhradiť výdavky z rozpočtu Európskej únie.

Legislatíva Európskej únie¹⁾ definuje základnú podmienku ako **nevyhnutnú podmienku pre účinné a efektívne plnenie špecifických cieľov**, pričom stanovuje **celkovo 20 základných podmienok - 4 horizontálne základné podmienky** (sú platné pre všetky špecifické ciele) a **16 tematických základných podmienok** (ďalej len „TZP“) (vzťahujú sa na vybrané špecifické ciele).

Na zabezpečenie splnenia každej základnej podmienky je **nutné naplnenie všetkých jej kritérií a ich splnenie musí byť odsúhlasené zo strany Európskej komisie** (ďalej len „EK“) – len vtedy možno základnú podmienku evidovať ako splnenú.

Základné podmienky a negatívne dopady na čerpanie z fondov Európskej únie

EK preplatí výdavky týkajúce sa projektov spojených so špecifickým cieľom iba v prípade splnenia príslušnej základnej podmienky/základných podmienok (pričom horizontálne základné podmienky sú uplatniteľné na všetky špecifické ciele). Výdavky spojené so špecifickým cieľom, pri ktorom je základná podmienka nespĺnená, nebudú preplatené, kým EK neoznami, že základnú podmienku považuje za splnenú.

Najväčší potenciálny vplyv na čerpanie zdrojov z fondov EÚ má neplnenie horizontálnych základných podmienok, ktoré sa vzťahujú na všetky programy.²⁾ **Pri neplnení horizontálnych základných podmienok môže prísť k plošnému pozastaveniu vyplácania finančných prostriedkov zo strany EK.**

V prípade **neplnenia TZP pozastaví EK preplácanie výdavkov iba v rámci špecifického cieľa**, na ktorý sa daná TZP vzťahuje.

¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku.

²⁾ Program Slovensko 2021 – 2027, Program rybné hospodárstvo Slovenskej republiky 2021 – 2027 a programy „DG HOME“ fondov - Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF), Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (BMVI) a Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF).

Východiskový stav plnenia základných podmienok

Slovenská republika formálne prvýkrát preukázala EK splnenie základných podmienok pri predložení Programu Slovensko 2021 – 2027 na jeho schválenie. **EK** vo svojom vykonávacom rozhodnutí z **22. novembra 2022**, ktorým schválila Program Slovensko 2021 – 2027, **uznala za splnené všetky základné podmienky s výnimkou dvoch**, a to:

- *TZP 4.3 Strategický politický rámec pre systém vzdelávania a odbornej prípravy na všetkých stupňoch,*
- *TZP 4.4 Národný strategický politický rámec pre sociálne začlenenie a znižovanie chudoby.*

Proces plnenia základných podmienok v roku 2023 a ich aktuálny stav

Zodpovednosť za zabezpečenie plnenia základných podmienok počas celého programového obdobia 2021 - 2027 majú príslušní **gestori** stanovení uznesením vlády Slovenskej republiky č. 257 z 24. mája 2023. **Koordináciu procesu vyhodnocovania plnenia základných podmienok** vykonáva **Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky** (ďalej len „MIRRI SR“).³⁾

MIRRI SR, ako koordinátor procesu plnenia základných podmienok, počas roku 2023 komunikoval s gestormi plnenia základných podmienok a vyhodnocoval stav plnenia základných podmienok na národnej úrovni na základe informácií poskytnutých gestormi plnenia základných podmienok a aj na základe vlastného interného posúdenia.

V priebehu roka 2023 bola o stave plnenia základných podmienok **informovaná EK** – v rámci programu rokovania Monitorovacieho výboru pre Program Slovensko 2021 – 2027 (28. júla 2023 a 26. októbra 2023) a v rámci online stretnutia s EK k výročnému preskúmaniu výkonnosti Programu Slovensko 2021 – 2027 (13. decembra 2023).

Pri základných podmienkach, ktoré boli zo strany EK v rámci jej rozhodnutia z 22. novembra 2022 **uznané za splnené**, príslušní **gestori počas roka 2023 zabezpečili ich kontinuálne plnenie**, a to najmä prostredníctvom plnenia a implementácie relevantných opatrení a mechanizmov alebo strategických a koncepcných dokumentov.

Pri dvoch základných podmienkach, ktoré boli zo strany EK v rámci jej rozhodnutia z 22. novembra 2022 **označené ako nesplnené**, prišlo v priebehu roka 2023 **k pozitívnemu posunu v plnení TZP 4.4 Národný strategický politický rámec pre sociálne začlenenie a znižovanie chudoby** (ďalej len „TZP 4.4“).

- V čase prvého rozhodnutia EK o splnení základných podmienok (v novembri 2022) zostávali v TZP 4.4 neschválené vládou Slovenskej republiky dva strategické materiály, a to **Národný akčný plán Európskej záruky pre deti v SR s výhľadom do roku 2030 a Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva**,

---

³⁾ § 5 ods. 2 písm. f) zákona č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

ktoré bránili schváleniu splnenia TZP 4.4 zo strany EK.

- Obidva uvedené dokumenty boli 12. apríla 2023 na rokovaní vlády Slovenskej republiky **schválené a následne zaslané EK na neformálne posúdenie**. Po pozitívnej reakcii EK, boli 28. júla 2023 zo strany Slovenskej republiky formálne predložené všetky informácie a dokumenty ohľadom plnenia TZP 4.4 so žiadosťou o formálne odsúhlasenie splnenia TZP 4.4 zo strany EK.
- EK svojim rozhodnutím oficiálne uznala **TZP 4.4 za splnenú 14. septembra 2023**.

Slovenskej republike ostáva aktuálne nesplnená iba TZP 4.3 Strategický politický rámec pre systém vzdelávania a odbornej prípravy na všetkých stupňoch (ďalej len „TZP 4.3“), ktorej gestorom plnenia je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVŠ SR“).

- Pre splnenie TZP 4.3 je potrebné na národnej úrovni splniť 8 kritérií. Aktuálne je zo strany EK vykazované ako nesplnené kritérium č. 5 Opatrenia na monitorovanie, hodnotenie a preskúmanie strategického politického rámca.
- Vo vzťahu k splneniu kritéria č. 5 MŠVVŠ SR zverejnilo aktualizovaný Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania ako hlavnú stratégiu pre oblasť vzdelávania, ktorá určuje smerovanie slovenského školstva do roku 2027.
- MŠVVŠ SR zaslalo v septembri 2023 EK aktualizované informácie a dokumenty k plneniu TZP 4.3 a požiadalo EK o neformálne posúdenie jej splnenia.
- EK v novembri 2023 zaslala MŠVVŠ SR svoje pripomienky a odporúčania k odpočtu plnenia TZP 4.3 a požiadala o ich zodpovedanie.
- V decembri 2023 sa uskutočnilo technické stretnutie MŠVVŠ SR a MIRRI SR s EK (DG EMPL) za účelom vyjasnenia si pripomienok EK a deklarovanie najbližších krokov MŠVVŠ SR vo vzťahu k Národnému programu rozvoja výchovy a vzdelávania.
- V priebehu 1. Q. 2024 zorganizuje MŠVVŠ SR okrúhly stôl s relevantnými sociálno-ekonomickými partnermi a zástupcami MIRRI SR. Témou okrúhlych stolov bude prezentácia a diskusia k systému monitorovania a hodnotenia Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania a jeho Implementačného plánu s cieľom reagovať na pripomienky a odporúčania EK.
- Najneskôr do konca marca 2024 **MŠVVŠ SR upraví a zašle EK požadované dokumenty, aby EK mohla formálne posúdiť plnenie TZP 4.3 a následne mohla uznať TZP 4.3 za splnenú.**

Podrobnejšie informácie o plnení jednotlivých základných podmienok v roku 2023 sú uvedené v prílohe (tabuľka). Vzhľadom na dôležitosť plnenia základných podmienok počas celého programového obdobia 2021 – 2027 tabuľka v prílohe uvádza aj predpokladané aktivity

v blízkej budúcnosti (zmeny, úpravy na vnútroštátnej alebo európskej úrovni v oblasti základnej podmienky) a indikáciu ich možného vplyvu na zmenu plnenia základnej podmienky.